Scabiës

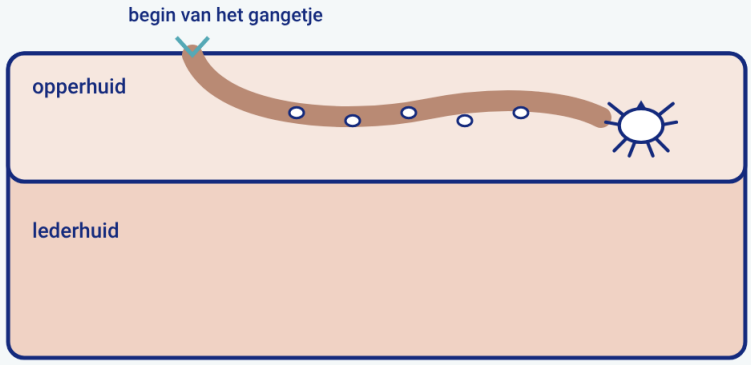
Wat scabiës is, hoe je het herkent en hoe de behandeling gaat

Het doel van deze folder

Deze folder is voor mensen met scabiës (schurft) en voor hun huisgenoten. Je leest wat scabiës is, hoe je het krijgt en hoe je het herkent. Ook lees je hoe de behandeling gaat, wat je wast en wanneer je naar de huisarts gaat.

Hoe de scabiësmijt in de huid leeft

Het vrouwtje graaft een gangetje in de bovenste laag van de huid.

- een gangetje van een halve tot anderhalve cm
- de mijt zit aan het eind en legt elke dag eitjes
- jeuk komt van de afweer tegen de mijt
- meestal maar vijf tot tien mijten op het hele lichaam

De mijt is kleiner dan een halve millimeter. Je ziet hem niet met het blote oog.

Wat scabiës is

Scabiës is een besmettelijke huidaandoening. Een ander woord is schurft. Het komt door een heel kleine mijt, de scabiësmijt. Het vrouwtje graaft een gangetje in de bovenste laag van de huid en legt daar eitjes. Je ziet de mijt niet met het blote oog.

Scabiës is vervelend en niet gevaarlijk. Het gaat niet vanzelf over. Met een goede behandeling ben je er wel vanaf. Iedereen kan het krijgen. Het heeft niets te maken met hoe schoon je bent.

Hoe vaak het voorkomt

Scabiës komt in Nederland steeds vaker voor. In 2011 kwamen ongeveer zes op de 10.000 mensen ermee bij de huisarts, in 2021 ongeveer 33 op de 10.000. Het meest zien we het bij jongeren en jongvolwassenen, bijvoorbeeld in studentenhuizen. Het komt ook voor in gezinnen, bij kinderen en in verpleeghuizen.

Hoe je het krijgt

De mijt gaat over bij lang of vaak huidcontact: langer dan ongeveer een kwartier. Denk aan samen in bed liggen, knuffelen, seks of iemand verzorgen. Een hand geven of een korte knuffel is meestal niet genoeg. Soms gaat de mijt over via kleding, handdoeken of beddengoed die iemand net heeft gebruikt.

Je bent al besmettelijk voordat je jeuk hebt. De eerste keer begint de jeuk pas twee tot zes weken na de besmetting. Had je eerder scabiës, dan kan de jeuk al na een paar dagen beginnen.

Herkennen

- Heftige jeuk, vooral 's avonds en 's nachts in bed of als je het warm hebt.
- Kleine rode bultjes, blaasjes en krabplekjes.
- Dunne, kronkelige streepjes van een halve tot anderhalve centimeter: de gangetjes.

- Vaak tussen de vingers, aan de polsen, in de oksels, rond de navel, op de billen, de geslachtsdelen en de voeten.
- Vaak hebben huisgenoten of je partner ook jeuk.

Bij volwassenen blijven het gezicht en het hoofd meestal vrij. Bij baby's en jonge kinderen kan dat anders zijn.

De behandeling

De huisarts stelt de diagnose. Je krijgt een crème of gel met permetrine of tabletten met ivermectine. Ze werken allebei goed. Je behandelt altijd twee keer: op dag 1 en een week later op dag 8. Iedereen in huis doet tegelijk mee, ook wie geen jeuk heeft.

Bij elke behandeling hoort wassen. Kleding, beddengoed en handdoeken van de afgelopen drie dagen was je op 60 graden. Wat niet zo heet kan, stop je drie dagen in een dichte plastic zak. Twaalf uur na de start van de eerste behandeling ben je niet meer besmettelijk.

Na de behandeling

De jeuk wordt na de behandeling vaak eerst erger. Daarna wordt hij langzaam minder. Dat duurt meestal twee tot zes weken, soms langer. Dit is normaal en betekent niet dat de behandeling niet werkt. Krijg je nieuwe plekjes, of wordt de jeuk na twee weken weer erger, ga dan terug naar de huisarts.

Neem contact op met je huisarts bij:

- heftige jeuk, vooral 's nachts in bed, of jeuk bij meer mensen in huis
- zwangerschap, borstvoeding of een baby jonger dan twee maanden met jeuk
- dikke korsten en schilfers, vooral bij iemand met een verminderde afweer
- nieuwe plekjes of gangetjes na de laatste behandeling
- jeuk die twee weken na de laatste behandeling weer erger wordt
- jeuk die vier weken na de laatste behandeling nog niet over is

Er is alles aan gedaan om ervoor te zorgen dat de informatie in deze folder juist is. Toch is niet elke behandeling geschikt of werkzaam voor iedereen. Je eigen arts kan je uitgebreider adviseren.

Samengesteld door dr. Annemie Galimont-Collen, dermatoloog, naar de LCI-richtlijn Scabiës van het RIVM, de NHG-Behandelrichtlijn Scabiës, Thuisarts en het gratis e-book Scabiës (Huidopleiding, 2026). Uitgave: onlinedermatologie.nl, november 2026.